працівниками ДАІ, проводиться огляд їх транспорту без їх згоди, а притягнути їх до відповідальності за перевищення службових повноважень практично неможливо, оскільки неможливо в даній ситуації довести прямий умисел в їх діях. Не слід забувати також про такі гарантії незалежності суддів, як особливий порядок обрання та призначення, їх на посади суддів, організаційного забезпечення судів, яке бажає бути набагато кращим.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. — К., 1996. — С. 95.
2. Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 27—28. — Ст. 684.
3. Законодавство України, що регулює діяльність судів та визначає статус суддів України. - К., 1994. - С. 65

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЮ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ВІД ТЕХНОГЕННОЇ НЕБЕЗПЕКИ

Єзерський Дмитро Олександрович, здобувач кафедри конституційного та міжнародного права Національної академії внутрішніх справ

Основний Закон держави гарантує захист життя людини, відповідно кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди до (ст. 50 Конституції України).

Одним із розумінь терміну «Довкілля» є сукупність природних, техногенних і соціальних умов існування людського суспільства, а якщо розглянути цей термін детально, то в нашому випадку мова буде йти про техногенне довкілля - штучно створену частину довкілля, яка складається з технічних елементів.

Законодавець взяв до уваги наведені статті Конституції України, та здійснив спробу «захистити життя та здоров'я людини та зовнішнє природне середовище від самої людини» шляхом введення у державі механізму заборони роботи об'єктів, під час функціонування яких не дотриманні чинні норми та правила у сфері пожежної та техногенної безпеки.

Звісно, Основний Закон не може вмістити конкретні механізми дії для всіх ситуацій, для цього і існують нормативно-правові акти.

Так, наприклад, пункт 11 статті 2 Глави 1 Розділу І Кодексу цивільного захисту України передбачає процедуру запобігання виникненню надзвичайних ситуацій - комплекс правових, соціально-економічних, політичних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та інших заходів, спрямованих на регулювання техногенної та природної безпеки, проведення оцінки рівнів ризику, завчасне реагування на загрозу виникнення надзвичайної ситуації на основі даних моніторингу, експертизи, досліджень та прогнозів щодо можливого перебігу подій з метою недопущення їх переростання у надзвичайну ситуацію або пом'якшення її можливих наслідків.

Одним з способів запобігання надзвичайним ситуаціям у державі є державний нагляд (контроль) з питань цивільного захисту, який здійснюється за додержанням та виконанням вимог законодавства у сферах техногенної та пожежної безпеки, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, за діяльністю аварійно-рятувальних служб, а також у сфері промислової безпеки та гірничого нагляду, поводження з радіоактивними відходами відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Кодексу цивільного захисту та інших законодавчих актів.

Тому, в даній роботі ми маємо намір порівняти механізм дії одного із найсуворіших способів запобігання виникненню надзвичайної ситуації на підконтрольних органам Державної служби з надзвичайних ситуацій України Міністерства оборони України об'єктах, який існував до – та після набрання чинності Кодексом цивільного захисту України, та надати оцінку ефективності цього механізму з точки зору запобігання порушення найважливіших та непорушних прав людини.

Вказане питання в загальних рисах відомо широкому колу осіб, тому потребує детального розгляду, оскільки забезпечення власної безпеки на робочому місці, при відвідуванні торгівельно-розважальних об'єктів, пересуванні всіма видами транспорту, при повсякденному житті у власних

домівках, тобто саме питання збереження власного життя та здоров'я, та життя та здоров'я близьких є найважливішим для кожної людини.

З 01.07.2013 введений в дію Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», пункт 5 статті 4 якого передбачає, що повне або часткове зупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг допускається за постановою адміністративного суду, ухваленою за результатами розгляду позову органу державного нагляду (контролю) щодо застосування заходів реагування.

В контексті існування проблематики Державної служби (Міністерства) України з надзвичайних ситуацій, відмічаємо також частину 2 статті 70 Кодексу цивільного захисту України, яка передбачає, що повне або часткове зупинення роботи підприємств, об'єктів, окремих виробництв, цехів, дільниць, експлуатації машин, механізмів, устаткування, транспортних засобів, виконання робіт, надання послуг здійснюється виключно за рішенням адміністративного суду).

До набрання чинності наведеними положеннями Законодавчих актів, уповноважені особи органів державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки користувалися Інструкцією про порядок та умови застосування органами державного пожежного нагляду запобіжних заходів, затвердженою наказом МНС України від 21.10.2004 №130, що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 8 листопада 2004 р. за №1416/10015) (надалі – Інструкція), який, до речі, є чинним на сьогоднішній день, що викликає низку непорозумінь.

Відповідно до пункту 3.1. Інструкції, у разі порушення правил пожежної безпеки, що створює загрозу виникнення пожежі або перешкоджає її гасінню, евакуації людей, у випадку випуску пожежонебезпечної продукції, систем і засобів протипожежного захисту з відхиленням від стандартів чи технічних умов або у разі їх відсутності, а також у разі виявлення порушень протипожежних вимог, передбачених стандартами, нормами і правилами, під час проектування (вибірково), будівництва, реконструкції, розширення чи технічного переоснащення до їх усунення уповноваженими на те посадовими особами органів держпожнагляду застосовуються запобіжні заходи).

Відповідно до Розділу 2 Інструкції, запобіжні заходи - це заходи, направлені на забезпечення пожежної безпеки шляхом зупинення роботи підприємств, окремих виробництв, виробничих дільниць, агрегатів, експлуатації будівель, споруд, окремих приміщень, опалювальних приладів, дільниць електричної мережі, проведення пожежонебезпечних робіт та дії виданих дозволів на право проведення таких робіт, випуску та реалізації пожежонебезпечної продукції, систем та засобівпротипожежного захисту, випуску і застосування проектів, проведення будівельно-монтажних робіт).

Тобто, Кодекс цивільного захисту України «забрав» у органу державного нагляду (контролю) у сфері пожежної безпеки функцію самостійно застосовувати запобіжний захід у випадку порушення правил пожежної безпеки, що створює загрозу виникнення пожежі або перешкоджає її гасінню, евакуації людей, що є тотожнім загрозі життю та здоров'ю людини у сенсі питання, що розглядається, та «віддав» її адміністративному суду.

Очевидно, що судові рішення гарантують дотримання прав суб'єктів господарювання, власників або користувачів об'єктів, які підконтрольні органам державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки. Але хто гарантує дотримання невід'ємних прав решти громадян України? Життя та здоров'я переважній більшості яких і можуть постраждати від недотримання суб'єктами господарювання, будівельними організаціями, керівниками установ, організацій, житлово-експлуатаційних контор (список можливо продовжувати) правил та норм пожежної і техногенної безпеки.

Так, відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру судових рішень), адміністративними судами України винесено лише 14 постанов, якими позови територіальних органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій про застосування заходів реагування у вигляді повного або часткового зупинення роботи об'єктів задоволені повністю або частково.

Практика розгляду таких справ засвідчує відсутність в уповноваженого державного органу можливості швидко і оперативно вжити заходів щодо

захисту прав людини. Тому, що процедура розгляду таких справ займає достатньо тривала. З початку суд отримує, розглядає, вивчає, оцінює, витребує докази, допитує свідків, призначає експертизи та здійснює багато інших процедур. Після винесення рішення, можливий апеляційний і касаційний розгляд справи. Скільки це займає часу?

За цей час може виникнути будь-яка техногенна аварія, що може призвести навіть до введення на певній території надзвичайного стану.

Постає запитання, хто в такому випадку відповість за шкоду здоров'ю та загибель постраждалого від надзвичайної ситуації? Хто буде відповідати за порушення конституційних прав громадян?

Отже, слід погодитись, що система державного нагляду далека від ідеалу та потребує удосконалення. Це й підтверджується статистикою, яка свідчить, що на сьогодні усі зусилля законодавця в сфері захисту життя та здоров'я людини від надзвичайних ситуацій, в тому числі аварій, не виправдалися через відсутність належного функціонування механізму заборони роботи небезпечних об'єктів.

РЕФОРМУВАННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЗМІ В УКРАЇНІ

Людвик Ірина Василівна, аспірант Інституту законодавства Верховної Ради України

Сучасний конституційний процес в Україні можна охарактеризувати не лише як багатовекторний, а й як багатосуб'єктний: нині утверджуються нові учасники конституційно-правових відносин, натомість, конституційна правосуб'єктність традиційних учасників конституційного процесу (громадян, інститутів громадянського суспільства, органів державної влади, органів місцевого самоврядування тощо) постійно модернізується. Цьому значною мірою сприяє й робота Конституційної Асамблеї в 2012-2013 роках.

Натомість, далеко не всі суб'єкти конституційно-правових відносин отримали належну увагу правознавців і стали предметом відповідних наукових досліджень. Про це, зокрема, свідчить і малодослідженість конституційно-правового статусу засобів масової інформації в Україні, а також недосконалість законодавчих механізмів реалізації цього статусу.

Засоби масової інформації (далі — ЗМІ) в Україні та зарубіжних державах відіграють особливу роль у всебічному інформуванні громадян і суспільства в цілому про події та явища, що відбуваються у державі та за її межами, суспільстві, довкіллі тощо. Поряд із такими соціальними інституціями як освітній процес, виховання у сім'ї, соціумі тощо, ЗМІ здійснюють значний вплив на формування культури і свідомості, зокрема, правової, громадянина і суспільства. Очевидно, що нині кожна цивілізована країна є, у першу чергу, державою інформаційною, в якій засоби масової інформації є важливими учасниками конституційного процесу.

У силу зазначеного, очевидною є необхідність належного правового регулювання відповідних суспільних відносин, які виникають з приводу діяльності ЗМІ. Адже, з одного боку, забезпечення конституційного права громадян на інформацію, а з іншого — недопущення зловживання таким правом спричиняють доцільність формування чітких правил поведінки учасників суспільних інформаційних відносин. При цьому, унормування відповідних суспільних відносин вимагає визначення конституційно-правового статусу ЗМІ та тенденцій його розвитку й удосконалення в Україні. Відповідна проблематика, на наше переконання, має стати пріоритетною в конституційно-правових дослідженнях 2013 і наступних років. Результати ж таких досліджень повинні сприяти розвиткові ЗМІ як важливої інституції сучасного громадянського суспільства.

Конституційно-правовий статус ЗМІ в Україні є передусім системою ідеологічно-правових (доктринальних), нормативно- та організаційно-правових структурних елементів, які визначають поняття, принципи, конституційну правосуб'єктність та гарантії діяльності та поведінки ЗМІ щодо реалізації й гарантування конституційного права громадян України вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово